

Crohns sykdom

Russel D. Cohen

Inflammatory bowel disease

Diagnosis and therapeutics. 350 s, tab, ill. New Jersey: Humana Press, 2003. Pris USD 125 ISBN 0-89603-909-9

Dette er en lettlest bok, både som introduksjon til temaet og som referansebok og oppslagsverk. Forfatteren har lyktes i å skape en omfattende, men likevel presis oversikt over alle områder innen

sykdomsgruppen kronisk inflammatorisk tarmsykdom.

Boken vil være nyttig både for spesialister i allmennpraksis og indremedisinere, kirurger, peditere og spesialister innen medisinsk og kirurgisk gastroenterologi som er opptatt av disse pasientene. Den gir god oversikt over etiologi, patofysiologi og betydningen av sykdommen for pasient og familie, samt helsevesenets rolle.

Spesiell omtale gis om temaene barn og unge, hvordan kvinner påvirkes av sykdom og da særlig under graviditet, samt kreft-, ernærings- og metabolske problemer. Nåværende og fremtidige muligheter innen terapi og ny viten innen genetikk og serologi er også behandlet.

Omtalen av de medisinske behandlingsmodaliteter gir oppdatert informasjon med omfattende kildehenvisninger, men boken er for lite detaljert til å fungere som oppslagsbok. Den er desto bedre som oversikt, med mange nyttige flytdiagrammer. Det gjør boken til et godt redskap også for undervisning.

For den klinisk vitenskapelig interesserte gir den informasjon om hva fremtidig forskning sannsynligvis vil fokusere på. Helseøkonomiske aspekter ved kronisk inflammatorisk tarmsykdom har inntil nå vært lite behandlet. Boken har et eget avsnitt om slike aspekter som vil interessere helsebyråkrater, helseadministratorer og dem som arbeider innen forskning og i den farmasøytiske industrien. Slik informasjon ses som svært viktig i dagens helsevesen – den gir et grunnlag for helsepolitiske strategier overfor denne pasientgruppen.

Nyere data om behandling med 5-aminosalisylater ved Crohns sykdom viser liten nytte. Disse fakta kunne vært bedre utdypet. Det hadde også vært en fordel med en oppdatert drøfting av et kontroversielt tema: redusert forekomst av kolonkreft ved ulcerøs kolitt og den krefthemmende effekten av 5-aminosalisylater belyst ved nyere data. Forfatteren kunne også diskutert noe mer kritisk koloskopifølgelse ved ulcerøs kolitt for å redusere kreftdødeligheten. Noe overlappende informasjon i starten av boken kunne vært unngått.

Konklusjonen er at denne boken er lett tilgjengelig som introduksjon og nyttig som en oppdatering innenfor feltet kronisk inflammatorisk tarmsykdom, både for helsearbeidere og andre.

Bjørn A. Moum

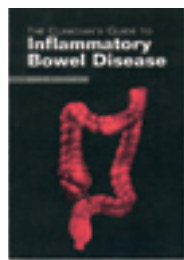
Medisinsk avdeling
Sykehuset Østfold Fredrikstad

Oppdatert om Crohns sykdom

Gary R. Lichtenstein

The clinician's guide to inflammatory bowel disease

382 s, tab, ill. Thorofare: Slack, 2003. Pris USD 45 ISBN 1-55642-554-6

Denne boken fremstår som en brukervennlig manual for dem som i den kliniske hverdag er opptatt av pasienter med ulcerøs kolitt og Crohns sykdom.

I bokens 18 kapitler fokuseres det på mange av fremskrittene innen fagfeltet og i noen grad

behandles også mer sofistikerte problemstillinger av interesse for medisinske eller kirurgiske gastroenterologer. Boken gir en kort innføring i epidemiologi og deretter en detaljert beskrivelse av kliniske problemstillinger innen diagnose, forløp og oppfølging av ulcerøs kolitt og Crohns sykdom. Diagnostiske undersøkelser, laboratorieprøver og klassifikasjonsindekser for sykdomsaktivitet behandles. Nyttig er kapitlet om initial utredning ved mistanke om ulcerøs kolitt og Crohns sykdom, men differensialdiagnoser er merkelig nok plassert bakerst i boken. Inngående omtale gis av spesielle problemstillinger innen ernæringstilskudd, ekstraintestinale komplikasjoner, ileoanalt reservoaropererte samt sykdom hos barn og unge.

Avsnittet om kreftisiko har også en god oversikt over kostnader ved kreftovervåkningsprogrammer med koloskopi. Dataene er hentet fra amerikansk helsevesen, men tallene gir et godt inntrykk av forskjellene mellom alternative strategier. Det savnes en diskusjon av nyere data om den kjemopreventive effekten av 5-aminosalisylater for å redusere risikoen for kolorektalkreft ved ulcerøs kolitt.

Boken gir en omfattende og oppdatert omtale av både kirurgiske og medisinske behandlingsmuligheter. Det er noen gjentakelser, men dette faller naturlig og gir en bedre og raskere forståelse enn om forfatteren hadde referert til de aktuelle avsnittene i boken. Enkelte steder er det noe sparsomt med referanser.

Skjemaer og flytdiagrammer letter forståelsen og gir rask og god oversikt.

Figurer og bilder innen kirurgiske temaer kunne vært mer illustrative slik at boken i større grad hadde appellert til kirurgiske fagmiljøer.

Konklusjonen er at boken utmerker seg ved detaljert omtale av den medisinske behandlingen og er godt egnet som referanse- og oppslagsbok. Den illustrative og detaljerte omtalen av behandling og beslutningslinjer gjør det lettere for klinikere å legge opp fornuftige behandlingsstrategier.

Bjørn A. Moum

Medisinsk avdeling
Sykehuset Østfold Fredrikstad

Begrenset, men oversiktlig om indremedisin

Amir H. Sam, Cara R. Baker, James Th. Teo, Saira Hameed

Rapid medicine

344 s. Oxford: Blackwell Publishing, 2003. Pris GBP 14 ISBN 1-4051-0749-9

Denne boken er skrevet av og for medisinstudenter; 205 i hovedsak indremedisinske sykdommer, men også enkelte dermatologiske og nevrologiske, er ordnet alfabetisk. Hver sykdom omtales kort

og skjematisk over én til halvannen side. Ifølge innledningen er alle revidert av anerkjente klinikere. Beskrivelsen av hver enkelt sykdom har et fast mønster: definisjon, etiologi, sammenhenger/risikofaktorer, epidemiologi, sykehistorie, undersøkelse, patologi/patofysiologi, behandling og prognose. Dette mønsteret og den enkle alfabetiske ordningen gjør det lett å finne det man er ute etter. Alle forkortinger er dessuten listet opp i begynnelsen av boken.

Rapid medicine må vurderes ut fra det den er ment å være: en lett tilgjengelig lærebok før eksamen (les: rask repetering) og en bok liten nok til å ha i frakkelommen når man er på avdelingen. Forfatterne oppgir ikke hvilken eksamen boken skal forberede for, men jeg vil tro den egner seg best til generell indremedisin. Ut fra en slik forutsetning kan jeg anbefale boken. Jeg sjekket den selv innen mitt eget fag, hjertemedisin, og fant de aller fleste relevante opplysninger innen de omtalte diagnosene. Et tema som akutt koronarsyndrom var imidlertid ikke behandlet korrekt, men her har også diagnose og behandlingsstrategier utviklet seg voldsomt bare det siste året. I så måte blir denne boken som alle andre lærebøker: De siste nyvinningene kommer aldri med.

Jeg kan absolutt ikke anbefale boken som eneste læreverk i indremedisin. Den er ikke